

MIDDEN-LIMBURG:

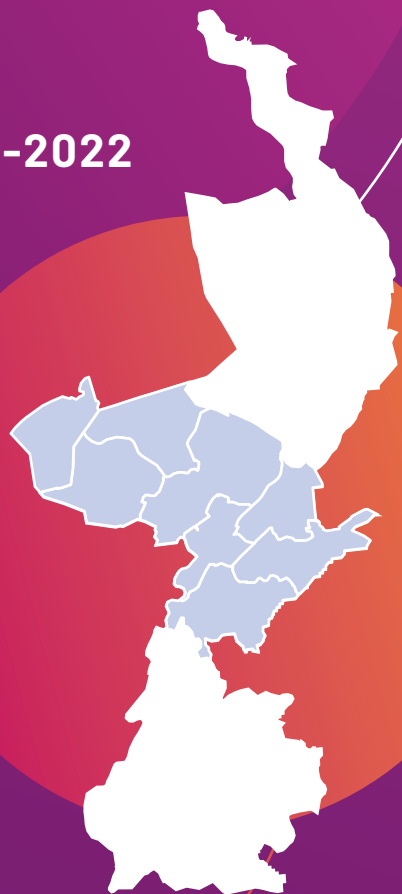
Het kloppend hart van **circulair Nederland!**

Uitvoeringsprogramma

'Midden-Limburg circulair' 2021-2022

Gé Moonen, Ton Weekers, Ton Hagelstein,
Robbert Speksnijder en Daniëlle Twardy-Duisters

3 december 2020

Bewustwording
Bekwaamheid vergroten
Bewijsvoering verzamelen

Managementsamenvatting

Het is 3 december 2025. Midden-Limburg is klaar voor de toekomst. Want in onze regio is circulariteit *common sense* geworden. Midden-Limburg heeft de lineaire economie achter zich gelaten. In plaats daarvan is circulariteit het leidende principe geworden bij beslissingen van zowel bedrijven, overheden, onderwijsinstellingen, als burgers en consumenten.

Al deze partijen nemen nu beslissingen die ervoor zorgen dat in 2025:

1. zo weinig mogelijk of geen grondstoffen en materialen worden verspild en schadelijke emissies naar bodem, water en lucht zo veel mogelijk worden voorkómen;
2. ondernemers nieuwe markten aanboren en ketens ontwikkelen, en zowel op de korte als lange termijn meer rendement boeken;
3. overheden lef tonen door nóg meer ruimte voor circulariteit te creëren;

4. iedereen vanaf het basisonderwijs wordt gestimuleerd en opgeleid om, op basis van *state of the art* kennis en kunde over verduurzaming, hun professionele rol te pakken;
5. de vraag van burgers en consumenten naar circulair geproduceerde goederen en diensten blijft toenemen.

Hoe heeft Midden-Limburg het voor elkaar gekregen dat economische, ecologische en sociale waarden in 2025 zo veel beter met elkaar in evenwicht zijn? Hoe is circulariteit de afgelopen jaren in zo'n stroomversnelling gekomen, waardoor Midden-Limburg in 2025 kan terugvallen op een toekomstbestendige economie?

Dat dankt de regio aan de beweging die is ingezet door de Taskforce Post-Corona¹. Want in 2020 zagen zij, samen met de Taskforce Economie-Arbeidsmarkt-Onderwijs Midden-Limburg², circulariteit al als een vliegwiel voor de economie in Midden-Limburg.

Tot 2020 waren initiatieven rond circulariteit in Midden-Limburg afkomstig van een klein aantal intrinsiek gemotiveerde koplopers. Deze initiatieven waren gericht op de lange termijn en weinig gebaseerd op betrokkenheid van de triple helix en verdienmodellen op de korte termijn. Daarnaast draaiden ze vooral om technische oplossingen voor circulariteit; de circulariteitsopgave werd nog niet verbreed naar *human capital* en andere sociaaleconomische aspecten.

Daar kwam verandering in met de beweging tussen 2021 en 2025. Want voor het eerst werd circulariteit in Midden-Limburg ingevuld samen met de triple helix; de beweging richtte zich zowel op ondernemers, overheden als onderwijsinstellingen. Bovendien baseerde de beweging zich op het besef dat circulariteit niet alleen een kwestie is van technologische ontwikkeling, maar ook van *human capital* en andere sociaaleconomische factoren. Daarnaast sloot de beweging aan bij actuele en unieke kansen in de vorm van verschillende wereldwijde, Europese, landelijke, provinciale en regionale initiatieven, gericht op het stimuleren van circulariteit. En *last but not least* was anno 2020 het maatschappelijk draagvlak voor circulariteit uiterst gunstig; door de Covid19-pandemie en de dreiging van de klimaatverandering, was het maatschappelijk draagvlak voor dit onderwerp op dat moment extra groot; consumenten zagen duurzaamheid steeds meer als basisvoorwaarde voor hun keuzes en steeds meer mensen kozen voor werkgevers op basis van diens bijdrage aan circulariteit, of duurzaamheid in de brede zin.

Terug naar, het heden: 3 december 2020. Voor u ligt een Uitvoeringsprogramma op basis waarvan de Taskforce Economie-Arbeidsmarkt-Onderwijs Midden-Limburg de komende twee jaar, circulariteit in Midden-Limburg in een stroomversnelling wil brengen om, uiteindelijk, van Midden-Limburg zelfs het kloppend hart van circulair Nederland te maken.

Zo wil deze taskforce ervoor zorgen dat circulariteit een economisch perspectief “met tractie” wordt, voor zowel het mkb, het onderwijs als de overheid in Midden-Limburg. Een economisch perspectief dat een aantal opgaven verbindt en richting geeft, zijnde;

1. economische ontwikkelrichting en -kansen;
2. realisatie van klimaatdoelen;
3. behouden en versterken van human capital;
4. verbetering van blijf- en vestigingsklimaat;
5. samenwerkingspartner zijn binnen en buiten Limburg.

Daarom brengt de Taskforce Economie-Arbeidsmarkt-Onderwijs Midden-Limburg de komende twee jaar graag een beweging op gang bij drie doelgroepen in Midden-Limburg:

1. **Bedrijven:** ondernemers binnen mkb, leisure, agri, logistiek en maakbedrijven; een dwarsdoorsnede van de bedrijven in Midden-Limburg;
2. **Overheden:** ambtenaren en bestuurders in de arbeidsmarktregio Midden-Limburg en provincie Limburg;
3. **Onderwijs:** lerarenopleidingen, basis- en voortgezet onderwijs, mbo en hbo.

Door ons te richten op deze drie doelgroepen denken we ook een bijdrage te kunnen leveren aan vergroting van de vraag naar circulariteit bij een vierde doelgroep in Midden-Limburg: consumenten en burgers.

Met betrekking tot ondernemers, overheden en onderwijsinstellingen werken we in 2021 en 2022 aan drie doelen:

1. **Bewustwording:** de kleine groep koplopers in Midden-Limburg moet de komende twee jaar uitgroeien tot een brede beweging. Daarvoor moeten het belang en de kansen van circulariteit voor Midden-Limburg breed en beter onder de aandacht worden gebracht. Circulariteit moet *common sense* worden. Dit traject gaat de drie doelgroepen daarom sensibiliseren, inspireren en inzicht geven in hoe zij concreet handen en voeten kunnen geven aan de kansen van circulariteit in hun eigen praktijk, ook rekening houdend met *human capital* en andere sociaal-economische aspecten. Daarnaast zal een kopgroep voorop moeten blijven lopen, ook daar gaan we voor zorgen! Hiervoor gaan we o.a. zes Circular Festivals organiseren.

2. **Bekwaamheid vergroten:** Midden-Limburg is een regio van doeners. We zullen de doelgroepen dan ook prikkelen en helpen om de koe bij de horens te vatten en daadwerkelijk aan de slag te gaan met circulariteit. Dat doen we o.a. in de vorm van intervisie, workshops, projecten en speed dates.
3. **Bewijsvoering verzamelen:** In dit traject zal zowel bij ondernemers, overheden als onderwijsinstellingen bewijsvoering worden verzameld ter onderbouwing van circulariteit als randvoorwaarde en vliegwielt voor de economie in Midden-Limburg. We gaan parels verzamelen, om zo nieuwe te kweken! Dat doen we o.a. door jaarlijks drie Circular Awards uit te reiken.

In dit Uitvoeringsprogramma leest u precies welke acties worden voorgesteld die gaan leiden tot:

1. **bedrijven** die:
 - zich bewust zijn van het belang en de kansen van circulariteit voor zowel hun rendement op de korte als de lange termijn;
 - hun ketens en potentiële samenwerkingspartners kennen;
 - weten in hoeverre ze circulair bezig zijn (en in hoeverre nog niet);
 - daadwerkelijk bezig zijn met circulariteit in de vorm van nieuwe businessplannen of product-marktcombinaties.
2. **onderwijsinstellingen** die:
 - zich bewust zijn van het belang van circulariteit voor de slagingskansen van hun leerlingen of studenten;
 - de aandacht voor circulariteit in hun curricula in één leerlijn hebben gebracht en uitgebreid;
 - de aandacht voor circulariteit in hun curricula baseren op de vraag van bedrijven en de meest actuele ontwikkelingen;
 - experimenteerruimte hebben gecreëerd voor studenten;
 - focussen op het bijbrengen van 21e eeuw vaardigheden.

3. **overheden** die:
 - zich bewust zijn van circulariteit als randvoorwaarde en vliegwielt voor de Midden-Limburgse economie;
 - in hun inkoop- en aanbestedingsbeleid maximaal uitgaan van circulariteit;
 - als regelgever rekening houden met actuele ontwikkelingen en tegenstrijdige wetgeving;
 - als aanjager rekening houden met het grotere plaatje en de macht van andere overheden;
 - als verbinder hun rol pakken.

Een programmanager, verbonden aan Keyport, zal twee jaar (bij voorkeur) full time aan de slag gaan met dit Uitvoeringsprogramma. Deze programmamanager zal in ieder geval:

1. het gezicht, de inspirator en verbinder van deze beweging zijn;
2. de inspanningen van de vertegenwoordigers van onderwijs, overheid en ondernemers initiëren, aanjagen en coördineren;
3. het Uitvoeringsprogramma verder uitwerken, opzetten, beheren en regisseren;
4. lange termijn doelstellingen (2023-2030) ontwikkelen en zorgdragen voor meer-jaren dekking (financieel, menskracht).

Verder is er het idee van een regionaal innovatiefonds om veelbelovende initiatieven te ondersteunen.

Op basis van dit Uitvoeringsprogramma, dat u nu in handen heeft, en een verkenning van mogelijkheden voor externe financiering, wordt een besluit genomen over het vervolg.

- 1 Keyport is een partner in deze taskforce
- 2 In de Taskforce Economie-Arbeidsmarkt-Onderwijs Midden-Limburg werken gemeenten, Keyport, UWV, werkgevers- en werknemersorganisaties en onderwijs in Midden-Limburg samen aan het leggen van verbindingen tussen arbeidsmarkt, economie en onderwijs. De taskforce heeft de opdracht bij te dragen aan versterking van de arbeidsmarkt, economisch herstel en de realisatie van sociale doelen. De arbeidsmarktregio Midden-Limburg bestaat uit de gemeenten Weert, Nederweert, Leudal, Maasgouw, Roermond, Roerdalen en Echt-Susteren, aangevuld met de Brabantse gemeente Cranendonck.